

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli tarafından yanıtlanmasını arz ederim. 4.11.2019

Dr. İlhami Özcan Aygun
CHP Tekirdağ Milletvekili

24 Ekim 2019 tarihli 30928 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar'da, "tarımsal üretimde amaç verim ve kaliteyi yükseltmek" şeklinde ifade edilmektedir.

Litresi 10 kuruş olan çiğ süt destekleme primi, 1 Ocak 2019 tarihinde litresi 25 kuruşa çıkarılmıştır. Bakanlık tarafından Ekim 2019'da yapılan açıklamada ise; Ocak 2019 kararı tekzip edilmiş ve çiftçiler yüz üstü bırakılmıştır. Bütçede yeterli kaynak olmadığı gerekçesiyle üretici örgütü üzerinden pazarlanan soğutulmuş çiğ inek sütünde destekleme primi geriye dönük olarak, 1 Mayıs 2019 tarihi itibarıyla yeniden 10 kuruşa düşürülmüştür.

Tarımsal desteklemeler bu yıl çok geç ödenmiştir. Mayıs-Haziran 2019 tarihine ait süt destekleme primleri halen ödenmediği için üreticiler büyük ölçüde mağdur edilmiştir. Çiftçi geç de olsa süt destekleme primlerinde litre başına 25 kuruştan ödeme beklerken, ikinci bir şok kararla karşı karşıya kalmış, primler Mayıs 2019'dan geçerli olmak üzere litre başına 10 kuruşa indirilmiştir.

Hayvancılığın ana girdisi olan yem ve diğer girdi fiyatlarının yüzde 60 civarında artmasına karşın, süt destekleme primi düşürülmüştür. Herhangi bir yıl için ilan edilen destekleme miktarının yine aynı yıl için düşürülmesi uygulaması ile ilk defa karşılaşmaktadır.

2018 yılının ilk 8 ayında 6,9 milyon ton üretilen süt miktarı, 2019 yılının ilk 8 ayında 6,5 milyon tona düşmüştür. Başka bir deyişle Türkiye'de süt üretimi düşme trendine girmiştir.

Merkez Bankası, "Politika Faizi" olarak adlandırılan faiz oranını 12 Eylül 2019 tarihinde yüzde 19,75'den yüzde 16,50'ye, 24 Ekim 2019 tarihinde ise, yüzde 16,50'den, yüzde 14'e düşürmüştür.

21/6/2

Bu faiz düşüşleri ile birlikte ev kredisinden araç kredilerine kadar bütün kredi faizlerinde düşüşler yaşanmıştır. Ne var ki Ziraat Bankası'nın sübvansiyonlu kredilerinde aynı yönde kararlar alınmamıştır.

Bu bağlamda;

1. Süt üreticisi üretimde yaptığı masrafı karşılamakta zorlanıp üretimden çıkarken, destekleme priminin düşürülmesinin nedeni nedir?
2. Siz Tarım ve Orman Bakanı olarak süt destek priminde geriye dönük bu düşüşün doğru olduğuna inanıyor musunuz?
3. Süt üretimi sürekli düşerken, birbirinden farklı kararlarla süt üretiminde verimi ve kaliteyi yükseltmek mümkün olacak mıdır?
4. Araç kredisinden, konut kredilerine kadar bütün kredilerde faiz oranları düşerken, Ziraat Bankasının sübvansiyonlu kredilerinde de bir düşüş yapılması için çalışmalarınız var mıdır?
5. Hayvancılığın ana girdisi olan yem ve değer girdi fiyatlarında yüzde 60 civarında artış olurken, süt destekleme primleri geriye dönük olarak ilk kez düşürülmektedir. Bütçede para olmadığı gerekçesiyle alınan bu kararın, çiftçinin üretimden çekilmesine neden olarak bütçe dengelerini daha çok bozacağını düşünmüyor musunuz?
6. Çiğ süt priminin 25 kuruşa çıkarılması, 31 Mart 2019'da yapılan yerel seçimlere dönük bir seçim yatırımı mıydı? Bu kararın sonrasında litre başına süt destekleme priminin yeniden 10 kuruşa düşürülmesi, çiftçiler tarafından "oyuna getirildikleri" yorumlarına neden olmaktadır. Bu eleştirilere yanıtınız nedir?
7. Rusya Tarım Ürünleri Denetim Ajansı'nın "Türk pazarına süt ürünleri sevkıyatı için veteriner sağlık sertifikası konusunda Türkiye ile mutabakat sağlandığını" açıklaması, üreticilerde büyük endişe yaratmıştır. Yerli süt üreticisini bir kenar atarak, Rusya'dan süt ürünleri ithalatına gidecek adımlar mı atacaksınız?